

**A Kecskeméti Kodály Zoltán
Ének-zenei Általános Iskola,
Gimnázium, Szakgimnázium és
Alapfokú Művészeti Iskola**

PEDAGÓGIAI PROGRAM

5. számú melléklete

HELYI TANTERV

KÖNYVTÁRPEDAGÓGIAI PROGRAM

2026

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

1. A tanuló joga, hogy igénybe vegye az iskolai, kollégiumi könyvtári szolgáltatásokat.
2011. évi CXCV. tv. 46§(6) c)

2. A 20/2012. EMMI rendelet alapján:

Az iskolai könyvtár könyvtárhasználati ismeretek oktatását biztosító, az intézmény könyvtár-pedagógiai tevékenységét koordináló szervezeti egység (163.§(1))

A könyvtárostánár a nevelő-oktató tevékenységét könyvtár-pedagógiai program alapján végzi. (165.§(4))

Az iskolai könyvtár alapfeladata az intézmény helyi pedagógiai programja és könyvtár-pedagógiai programja szerinti tanórai foglalkozások tartása (166.§(1) c)

3. A 110/2012. kormányrendelet alapján:

A nemzeti köznevelésről szóló törvény 27. § (1) bekezdés szerinti tanórai foglalkozások megszervezhetők a hagyományos, tantermi szervezési formáktól eltérő módon, így különösen projektoktatás, erdei iskola, múzeumi foglalkozás, könyvtári foglalkozás, művészeti előadáshoz vagy kiállításhoz kapcsolódó foglalkozás formájában is, amennyiben biztosított az előírt tananyag átadása, a követelmények teljesítése, a tanítási órák ingyenessége, a tanulói terhelés korlátozására vonatkozó rendelkezések megtartása. (7.§ (1))

Tartalom

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR	2
Küldetésnyilatkozat, célok	4
Helyzetelemzés.....	4
A könyvtár kapcsolatrendszere	5
Nevelési feladatok	6
Könyvtárhasználati tanterv.....	7

Küldetésnyilatkozat, célok

"Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni, hogy felébredjen tudásvágya, megismerje a jól végzett munka örömét, megízlelje az alkotás izgalmát, és megtalálja a munkát, amit szeretni fog." (Szent-Györgyi Albert)

Könyvtár-pedagógiai munkánk célja az oktató-nevelőmunka és az intézmény pedagógiai programjában kitűzött célok elérésének segítése, az általános értelmiségi értékek közvetítése, az információs műveltség fejlesztése, a tanulók olvasóvá és könyvtárhasználóvá nevelése. Könyvtárunk színtere az alapvető udvariassági normák és a helyes könyvtári viselkedési normák gyakorlásának, teret ad a tanulók önállósodási törekvéseinek. Lehetőséget biztosít tanórák tartására és a szellemi munka technikájának elsajátítására, gyakorlására.

A könyvtárostánár alapvető eszköztára a segítőkészség és a kreativitás.

Az iskolai könyvtár-pedagógiai munka főbb célkitűzései:

- Váljon az iskolai könyvtár közösségi terré, ahol lehetőség van a tanulásra, önművelésre, olvasásra és a szabadidő kulturált eltöltésére, olyan körülmények között, ahol bármikor rendelkezésre áll a segítség.
- Felkelteni és fenntartani az igényt az önművelésre és az olvasásra.
- Felkészíteni a tanulókat az önálló könyvtárhasználatra, ismeretszerzésre.
- Kialakítani és fejleszteni azokat a magatartásmódokat és képességeket, amelyek a könyvtár mindennapos használatában elengedhetetlenül szükségesek.
- Képessé tenni a tanulókat az információ megszerzésére, céljaiknak megfelelő feldolgozására és alkalmazására.
- Megismertetni diákjainkkal az információkezelés jogi és etikai szabályait.
- Megismertetni a tanulókat az alapvető információhordozók fajtáival, szerepével és felhasználásával, hogy képesek legyenek önálló szellemi alkotás létrehozására.
- Ismerjék meg a különböző típusú könyvtárakat.

A célkitűzések megvalósítását a könyvtárostánár a pedagógus kollégákkal történő folyamatos együttműködéssel és kommunikációval kívánja megvalósítani.

Helyzetelemzés

A mai Kodály Iskola az 1950-ben Nemesszeghyné Szentkirályi Márta vezetésével 19 tanulóval induló ének-zenei osztályból alakult ki. Fontos lépés volt iskolánk életében, amikor az általános iskolai képzés gimnáziumi (1964), majd zeneművészeti szakközépiskolai (1981) később pedig néptánc (2009) képzéssel egészült ki.

Az intézményben folyó emelt szintű ének-zene oktatáshoz igazodva iskolánk könyvtárában jelentősebb arányt képvisel a zenei szakirodalom, illetve egy több ezer kottát tartalmazó kottatárral is rendelkezünk.

Könyvtárunkról az 1967-es évből valók az első adatok, azóta folyamatosan működik. Az állomány digitalizálása 1999-ben kezdődött. A Szirén Integrált Könyvtári Rendszert használjuk az állomány nyilvántartására, feltárására és a kölcsönzésére egyaránt. Sajnos a rendszerben a nem vagy a rosszul feldolgozott dokumentumok nagy száma nehezíti a könyvtári és könyvtár-pedagógiai munkát is.

Iskolánk 1997-ben költözött jelenlegi épületébe, ekkor épült kifejezetten a könyvtár részére egy impozáns belső térrel rendelkező, kétszintes, két galériát magába foglaló terem. Sajnos könyvtárunk összes funkciója egy légtérben helyezkedik el, külön olvasóteremmel nem rendelkezik, amely elrendezés nem kedvez az elmélyült munkának, és a könyvtárhasználati órák megtartásának sem. A magas, csak létráról elérhető polcok pedig diákjaink önálló szép- és szakirodalmi tájékozódását, keresését teszik lehetetlenné.

Könyvtárunk rendelkezik a jogszabályban előírt alapkövetelményekkel. Szabadpolcos terében egy osztály egyidejű foglalkoztatása biztosított s a dokumentumok száma is megfelel a jogszabályi előírásoknak, technikai felszereltsége azonban fejlesztésre szorul.

Az állomány többségét az 1960-as, '70-es években kiadott dokumentumok teszik ki. Ezek nagy része kötészetileg kifogásolható állapotú, illetve sok az elavult dokumentum. Anyagi források hiányában az állomány megfelelő fejlesztése nem megoldott.

Az iskolai könyvtár a nevelő-oktató munka információs bázisa, a tanulás, az ismeret- és információszerzés fontos eszköze és színtere. A könyvtár-pedagógiai tevékenység koordinálásának és nagyrészt megvalósításának helyszíne.

A könyvtár kapcsolatrendszere

A könyvtárostánár napi kapcsolatban áll a pedagógusokkal, és a vezetőséggel egyaránt, s e kapcsolatot a problémamegoldó szemlélet és egymás segítése jellemzi. A folyamatos kommunikáció és együttműködés segíti az intézmény könyvtár-pedagógiai programjának megvalósulását. Kollégáink gyakran tartanak a könyvtárban tanórákat, fejlesztő, tehetséggondozó és versenyre felkészítő foglalkozásokat egyaránt. A könyvtár iskolai versenyek, vetélkedők és pótló dolgozatok írásának is kedvelt helyszíne. Fontos törekvés minél több iskolai szintű program részesévé tenni a könyvtárat.

Könyvtárunk kapcsolatot tart más iskolai könyvtárakkal, és nyilvános könyvtárakkal egyaránt. (Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár, Kerekegyházi Móra Ferenc Általános Iskola és Művészeti Iskola könyvtára, Bányai Júlia Gimnázium könyvtára). Iskolánk a Nemzeti Audiovizuális Archívum szolgáltatási pontja. Az iskolánkban megvalósuló emelt szintű ének-zene oktatás miatt különösen fontos a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézetének Könyvtárával kialakított kapcsolat. Ha az intézet felújítása

befejeződik, középiskolás diákjainknak lehetősége lesz egy érdeklődési körükbe tartozó szakkönyvtár megismerésére is.

Az elmúlt években jól működő kapcsolatot sikerült kialakítani könyvesboltokkal és kiadókkal, illetve területi képviselőikkel, munkatársaikkal egyaránt.

A könyvtárostanárra tagja a Magyar Könyvtárostanárok Egyesületének és a Magyar Könyvtárosok Egyesületének.

Nevelési feladatok

A NAT által rögzített pedagógiai feladatokkal és az intézmény pedagógiai programjában meghatározottakkal összhangban:

- Könyvtárunkban nagy hangsúlyt fektetünk az anyanyelvi, szociális és könyvtárhasználati kompetenciák fejlesztésére. Könyvtári környezetben jól fejleszthetők az udvariassági normák, az érzelmi intelligencia, az együttműködési és a beszédképesség is. Jó terepe az önállósodásnak, illetve fontos cél, hogy sikerélményhez juttassuk azokat a tanulókat is, akik kevésbé eredményesek a tanulásban.
 - Fontos feladatunk a szókincs gyarapítása, a lényegkiemelés, a szövegértés és a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség fejlesztése is. Segítséget nyújtunk a megfelelő tanulási technikák megismertetésében, kialakításában, és az önálló ismeretszerzésre nevelésben.
 - A könyvtár fontos színtere az olvasóvá nevelésnek. Célunk a könyvtárhoz kapcsolódó pozitív attitűd kialakítása. El kell érünk, hogy a gyerekek megtapasztalják, hogy az olvasás élmény. Ezt tematikus kiállításokkal, könyvajánlókkal, vetélkedőkkel és sok személyes beszélgetéssel segítjük elő.
 - Könyvtárhasználati ismeretek tanítása során a tanulók megismerik a könyvtár tereit, az állomány rendezését, a különböző gyűjteménytípusokat és információhordozókat egyaránt. Ezen ismeretek elsajátítása során fejlődik a tanulók tájékozódási, információkezelési, szabálykövető, problémafelismerő és problémamegoldó készsége.
 - Az iskolai könyvtár az alábbi tanórán kívüli tehetséggondozást segítő szolgáltatásaival vesz részt a tehetséggondozásban illetve a felzárkóztatásban: vetélkedők, feladatok, fejtörők, olvasmányajánló (könyvbemutató, könyvismertető, könyvismertető és könyvajánló készítésének tanítása), évfordulós események, kiállítások, versenyfelkészítés támogatása (irodalomjegyzékkel, forrásokkal, foglalkozásokkal, és a keresési technikák bemutatásával), könyvtári kutatómunka támogatása (tanári együttműködéssel), tanulási helyszín (eszköz- és hely biztosítása), különgyűjtemény, rendezvények, más könyvtárak, közgyűjtemények népszerűsítése, szabadidős programajánló
 - A könyvtár részvétele az iskolai egészségfejlesztési program végrehajtásában:
- Az érdeklődő diákok és az egészségfejlesztésben dolgozók szakirodalommal ellátása, számítógépes és internethozzáférési lehetőség, csoportfoglalkozások tartásának lehetséges – és kedvelt – színhelye.

Könyvtárhasználati tanterv

Iskolánkban a könyvtárhasználat tanítása és az információs műveltség fejlesztése:

- könyvtárhasználati órákon / foglalkozásokon
- olvasást népszerűsítő programokon
- tanórától független könyvtári foglalkozásokon
- és a szakórákon valósul meg.

A könyvtárhasználati órákon tanulják meg és gyakorolják a diákok a „könyvtárhasználati tananyagot”. Az órákon változatos munkaformákat alkalmazunk, de előnyben részesítjük a páros és csoportmunkát, a játékos és kreatív feladatokat, szerepjátékot és a láncfeladatokat a tanári közléssel és a frontális osztálymunkával szemben. A könyvtárhasználati óráknak kiemelt szerepe van a könyvtár és az olvasás népszerűsítésében is.

Olvasást népszerűsítő programok: Könyvajánlók, tematikus kiállítások, adventi programok, társasjáték stb. Céljuk a könyvtár és az olvasás megszerettetése, nevelési célok elérése, de a könyvtári ismeretek is bővíthetők általuk.

Tanórától független könyvtári foglalkozások: Általában délután megvalósuló, a tanulók kisebb csoportját érintő változatos tartalmú foglalkozások, rövid, játékos feladatmegoldások. Gyakran köthetők ünnepekhez, évfordulókhoz. Annak érdekében, hogy az iskolai könyvtár még inkább az iskola szerves részévé váljon, bekapcsolódunk az iskolai szintű programokba is. Pl.: DÖK nap, Pályaorientációs nap, iskolai szintű adventi program stb.

A könyvtárhasználati órák és foglalkozások a magyar nyelv és irodalom, a történelem, az idegennyelvi, az osztályfőnöki órák, a művészetek illetve a napközi és tanulószobai foglalkozások keretében valósulnak meg.

Szakórák: Az intézmény könyvtár-pedagógiai programjának megvalósításában nagy szerepe van a pedagógusoknak, akik saját szakóráikon hozzájárulnak a könyvtárhasználati ismeretek használatához és az információs műveltség elmélyítéséhez. Ennek eszköze lehet például órai feladat, gyűjtőmunka, kiselőadás, tablóképzítés stb. Ennek részleteit a kereszttanterv mutatja be.

A könyvtárostánárok segítséget nyújtanak a versenyekre és az érettségire való felkészülésben, felkészítésben, könyvajánlók, segédanyagok felkutatásával, készítésével, illetve a különböző dokumentumtípusokban való keresés bemutatásával.

Ellenőrzés, értékelés a könyvtári órákon:

A könyvtárhasználati órákon az ellenőrzés gyakorlati formáit alkalmazzuk. Élünk a megfigyelésen alapuló és a feladatmegoldáshoz kötött ellenőrzés módszerével is.

Az értékelés szóban történik, az egyéni, a csoportos és a megbeszélésen alapuló értékelést is alkalmazzuk.

A könyvtárhasználati órákon fontos az oldott légkör megteremtése. Cél, hogy a tanulók pozitív élménnyel távozzanak annak érdekében, hogy legyen kedvük máskor is a könyvtári órákhoz, foglalkozásokhoz, és könyvtárhasználóvá, olvasóvá váljanak. Ennek érdekében a dicséreten, a pozitív visszajelzéseken van a hangsúly mind az óra közben, mind pedig a tanóra végén. Az óra végi értékelésnél, minél többször igyekszünk élni az egyéni és a csoportos dicséret, kiemelés lehetőségével is. A könyvtárostánár nem ad érdemjegyet.

A könyvtárpedagógiai tevékenység nevelési, fejlesztési célja korcsoportok szerint a NAT 2020 és az intézmény helyi tantervével összhangban

Alsó tagozat 1-4. évfolyam

- Az olvasási kedv felkeltése, az olvasás, a könyv és a könyvtár megszerettetése.
- Olvasási tudás elmélyítése, rendszeres könyv és könyvtárhasználat.
- A tanulók szókincsének és kifejezőképességének fejlesztése.
- Szövegértés fejlesztése.
- A tanulási képesség fejlesztése.
- Irodalmi műveltség megalapozása.
- Változatos irodalmi szövegtípusokat és műfajokat ismer meg.
- Megismeri a szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegeket, különbségeiket, jellemzőiket.
- A tanulók kommunikációs képességének fejlesztése.
- A könyvtárhasználati ismeretek és az önálló ismeretszerzés megalapozása.

Az oktatási szakasz végére elvárt követelmények: Ismerje és alkalmazza a tanuló a könyvtárhasználat szabályait és a könyvtári viselkedés normáit.

Felső tagozat 5-8. évfolyam

- Olvasási igény szélesítése.
- Irodalmi műveltség szélesítése.
- Az önálló tanulási és információ szerzési képesség fejlesztése hagyományos és digitális források, eszközök használatával.
- Kézikönyvtár tudatos és biztos használata.
- Helyesírási segédeszközök: szótár, szabályzat és helyesírási portálok önálló használata.
- Források kiválasztása, felhasználása.
- Információk feldolgozásának fejlesztése.
- Vázlatkészítés, kulcsszókeresés, kereső kérdés meghatározása.
- Könyvismertetés, könyvajánlás írása.

Az oktatási szakasz végére elvárt követelmények: A tanulók képesek legyenek az önálló információkeresésre. Ismerjék és tudják használni az alapvető kézikönyveket, katalógust.

Középiskola

- Önálló könyvtárhasználat.
- Különböző információforrások ismerete.
- Információs intézmények, könyvtári szolgáltatások és könyvtártípusok ismerete.
- Információkereső technikák alkalmazása.
- Jegyzetelés.
- Vázlatírás.
- Etikus információ- és forráshasználat.
- Katalógusok, adattárak, bibliográfiák.

Kimeneti cél: Legyenek képesek egy-egy témában az információs problémamegoldás folyamatát önállóan végrehajtani, az információt alkotóan és etikusan felhasználni.

A könyvtárhasználati tanterv sajátosságai:

A könyvtárhasználati tananyag spirális elrendezésű, gyakorlati jellegű eszköztudás. A könyvtárhasználati tananyag alapozó és rendszerező könyvtárhasználati ismereteinek a tanítása befogadó tantárgyakon keresztül valósul meg. Ennek rendjét tartalmazza az 1. számú melléklet, míg a könyvtárhasználati órák részletes, órákra lebontott követelményei a 2. számú mellékletben találhatók.

A NAT 2020 az információs műveltséghez szükséges tananyagelemeket beépítette az egyes tantárgyi tananyagelemekbe, így szinte valamennyi tantárgy tartalmaz az információs műveltséghez kapcsolódó elemeket, segítve ezzel az ismeretek gyakorlását, beépülését. A különböző tantárgyak és a könyvtárhasználati ismeretek valamint az információs műveltség kapcsolatát a 3. számú melléklet tartalmazza.

Az intézmény könyvtárpedagógiai tevékenységének működtetése, koordinálása a könyvtárostanár feladata.

Melléklet:

- 1. számú melléklet A könyvtárhasználati órák minimálisan szükséges óraszámai és a befogadó tantárgyak:**
- 2. számú melléklet Könyvtárhasználati helyi tanterv**
- 3. számú melléklet Kereszttanterv**

Felhasznált források:

Jogszabályi háttér:

1. 2011.évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
2. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
3. 110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

Tanterv / pedagógiai program:

4. A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók URL:
https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat (utolsó letöltés: 2025.04.08).
5. A Kecskeméti Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai programja 2024 URL:
https://kodaly-iskola.hu/wp-content/uploads/2024/09/PP_KODALY_PP_2024-teljes.pdf (utolsó letöltés: 2025. 01. 08.)

Szakirodalom:

6. Dömsödy Andrea (2018): A könyvtárpedagógia elmélete és gyakorlata. Második kísérlet a téma összefoglalására. Bp., Könyvtárostánárok Egyesülete. 312 p.
7. Dömsödy Andrea (szerk., 2021): Információzz! De miért? Kérdések és válaszok az információ és a könyvtárak használatáról. Eger, Eszterházy Károly Egyetem, 200 p.
8. Dömsödy Andrea – Tóth Viktória (szerk. 2024): Információztass! De hogyan? Módszertani kézikönyv az információs műveltség fejlesztéséhez. (Kis KTE könyvek, 13.) Budapest, Könyvtárostánárok Egyesülete, 2024. 269 p.

I. számú melléklet

A könyvtárhasználati órák minimálisan szükséges óraszámai és a befogadó tantárgyak

Évfolyam	Óraszám osztályonként	Befogadó tantárgy
1.	2	Magyar nyelv és irodalom, napközis foglalkozás
2.	2	
3.	2	
4.	2	
5.	5	3 óra osztályfőnöki 2 óra magyar nyelv és irodalom
6.	2	2 óra magyar nyelv és irodalom
7.	2	1 óra magyar nyelv és irodalom és 1 óra magyar, történelem vagy művészetek
8.	1	1 óra magyar nyelv és irodalom
9.	1	1 óra osztályfőnöki
10.	igény szerint	
11.	igény szerint	
12.	igény szerint	

A táblázatban feltüntetett óraszámok nem tartalmazzák a könyvtári ismereteket gyakoroltató és az információs műveltséget elmélyítő szakórák és a nem csak egy adott évfolyam részére megrendezett olvasásnépszerűsítő programok, rendezvények számát. A könyvtárhasználati órákat, ha az óra témája és a felhasznált segédeszközök száma indokolja és lehetőség is van rá, csoportbontásban valósítjuk meg. A könyvtárhasználati órák tartalmát és az óraszámok megoszlását - A könyvtárhasználati helyi tanterv - című melléklet tartalmazza.

II. számú melléklet

Könyvtárhasználati tanterv alsó tagozat

fol ya m	Ór asz ám	A könyvtárhasználati óra, foglalkozás témája, az információs műveltség elemei	A könyvtári óra, foglalkozás ismeretanyaga	Fogalmak
1.	2	1. óra: Látogatás az iskolai könyvtárban 2. óra: Könyvtári foglalkozás – foglalkozás a mesékről, az őszi stb.	1. óra Ismerkedés a könyvtárral. Könyvtári kommunikációs és illemszabályok. Az iskolai könyvtár terei. Beszélgetés a könyvekről. Hogyan bánunk a könyvvvel? 2. óra Könyvszeretet megalapozása. Mesekönyvek helye a könyvtárban. Mesekönyvek nézegetése, közös mesélés, versolvasás.	könyv, könyvtár, mese, vers,
2.	2	1. óra A könyvtárhasználat szabályai. A könyv formai elemei és tartalmi egységei. 2. óra Olvasásfejlesztés. Gyerekkönyves vetélkedő	1. óra: A könyvtári viselkedés és a kölcsönzés szabályai. A könyv főbb adatai. Gyerekrészleg bemutatása. Illusztrátor és illusztráció fogalma 2. óra: Gyerekkönyves vetélkedő: A korosztály szépirodalmából könyvtári keresgélést igénylő feladatlap megoldása páros munkában.	könyvtári szolgáltatások, kölcsönzés, szerző, cím, tartalomjegyzék, illusztrátor, illusztráció
3.	2	1. óra Információs intézmények, könyvtárak. Szépirodalmi könyvek rendje. A könyv adatai. 2. óra Információforrások. Kézikönyvtár.	1 óra A könyv adatai, részei, a betűrend. Időszaki kiadványok. 2. óra Keresés az Ablak zsiráf gyermeklexikonban, ismerkedés a tartalomjegyzékkel, mutatókkal. A betűrendes keresés gyakoroltatása.	szépirodalom és ismeretközlő irodalom, kiadó, betűrend, időszaki kiadvány, folyóirat, lexikon
4.	2	1. óra: Információforrások, információs intézmények. A könyvtár terei, a könyvtár állománya. A kézikönyvtár. 2. óra: Olvasásfejlesztés. Gyerekkönyves vetélkedő	1. óra Az iskolai könyvtár elrendezése. (alaprajz) A raktári rend, a betűrend. Raktári jelzet. Állományrészek. Keresés a tartalomjegyzékben és a mutatókban. 2. óra Válogatás a korosztály szépirodalmából. Könyvtári keresgélést igénylő feladatlap megoldása csoportmunkában. Könyvajánlás.	az iskolai könyvtár terei, funkciói, szolgáltatásai, raktári rend, kölcsönző pult, kézikönyvtár, kottatár, helytörténeti gyűjtemény

Könyvtárhasználati tanterv felső tagozat

Évfolyam	Óraszám	A könyvtárhasználati óra témája, az információs műveltség elemei	A könyvtári óra, foglalkozás ismeretanyaga	Fogalmak
5.	5	1-2. óra: Információs intézmények, könyvtárak 3. óra: Olvasásfejlesztés, információkeresés 4. óra: Olvasásfejlesztés 5. óra Információforrások	1-2. óra: Látogatás a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtárban. A könyvtár szolgáltatásai, használata, gyűjteményei. Olvasásnépszerűsítő foglalkozás. 3. óra Népmesék: népmese társasjáték, beszélgetés a mesékről, mesei elemek, mesei jellemzők. Mesekönyvek a könyvtárban. Keresés a szabadpolcon. 4. óra Olvasásnépszerűsítő program. Könyvvadászat és bingó. Könyvajánlás. 5. óra A kézikönyvtár állománya, kézikönyvek használata. A Helyesírási szótár és a Helyesírási szabályzat használata. helyesiras.mta.hu	megyei könyvtár, könyvtártípusok, gyűjtemények, könyvajánlás, kézikönyvtár, állomány, szabadpolc, raktár, szótár, címszó, szócikk, órszó, rövidítések jegyzéke, mutató, online szótár
6.	2	1. óra: Információforrások, információ- és forráskeresés 2. óra: Információforrások, információ- és forráskeresés	1. óra Kézikönyvek használata, szaklexikonok, szakenciklopédiák. Online lexikonok, szótárak. 2. óra Raktári rend. Ismeretterjesztő művek raktári rendje. (ETO) Katalógus	enciklopédia, fogalomtár, mutató, raktári jelzet ETO, fősztály
7.	2	1. óra: Információs intézmények, könyvtárak. Információ- és forráskeresés. 2. óra: Információ- és forráskeresés és használat	1. óra Könyvtártípusok és jellemzőik. A magyar elektronikus könyvtár használata. Keresés verseskötetben. 2. óra Az eddig tanult könyvtári ismeretek ismételése, rendszerezése. A könyvtári ismeretek alkalmazása, gyakorlása láncfeladat megoldásával csoportmunkában.	nemzeti könyvtár, szakkönyvtár, MEK, helyben használat
8.	1	1. óra: Információ és forráshasználat	1. óra Etikus forráshasználat. Hivatkozás, bibliográfia.	szerzői jog, hivatkozás, bibliográfiai adat, plágium

Könyvtárhasználati tanterv középiskola

Évfolyam	Óraszám	Az könyvtárhasználati óra témája, az információs műveltség elemei	A könyvtári óra, foglalkozás ajánlott ismeretanyaga	Fogalmak
9.	Igény szerint!	1. óra: : Információs intézmények, könyvtárak	1. óra: Az iskolai könyvtár használata, szolgáltatásai, állományrészei, raktározási rendje.	a könyvtár terei, szolgáltatásai, raktári rend, ETO, kézikönyvtár, kottatár, helytörténeti gyűjtemény
10.		2. óra Információforrások, információ- és forráskeresés	2. óra: A kézikönyvtár állománya. A kézikönyvek típusai. Szótár és lexikonhasználat, adattárak és mutatók. Könyv és digitális formátumban.	szótár, lexikon, enciklopédia, fogalomtár, adattár
11.		3. óra Az információ. A szellemi munka technikája	3. óra Információ- és forráskeresés. Az információhasználat lépései. Az információ kinyerése. Az alkotás.	információ, információs intézmény, keresőkérdés, kulcsszó, adattár, katalógus, forrás
12.		4. óra: Információ- és forráshasználat Etikus forráshasználat, hivatkozások.	4. óra Szerzői jog. Miért hivatkozunk? Hivatkozások nyomtatott és elektronikus dokumentumok esetén. A bibliográfia. Egyéni segítségnyújtás az érettségien projektmunkát választóknak hivatkozások, bibliográfia témában.	bibliográfia, forrás, hivatkozás, idézés, irodalomjegyzék

III. számú melléklet

Kereszttanterv alsó tagozat

Évfolyam	Közös célok az információs műveltség területén	Tantárgy			
		olvasás / nyelvtan	környezetismeret	rajz	napközi
		Az olvasási kedv felkeltése. Rendszeres könyv- és könyvtárhasználat. A könyvtárhasználati ismeretek és az önálló ismeretszerzés megalapozása.			
1.-2.	Az iskolai könyvtár használatának szabályai, a könyvtári viselkedés				Rendszeres könyv kölcsönzés a napközi időtartama alatt
	A könyvekkel való helyes bánásmód szabályai	Hogyan vigyázunk a könyvekre tankönyvekre?			
	Ismeri korosztályának szépirodalmát	Könyvajánló, az olvasókönyvben szereplő műrészletek alapján.			Rendszeres könyv kölcsönzés a napközi időtartama alatt. Meseolvasás, regények, regényrészletek felolvasása.
	Egyszerű keresési feladat			Képek keresése könyvekből órai feladatokhoz, pályázatokhoz	Keresés a gyerekrészlegen.
3.-4.	A szépirodalmi könyvek rendje	A betűrend			
	A könyvtári rend szép és ismeretterjesztő irodalom	Szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek jellemzői, megkülönböztetésük.	Gyűjtőmunka: állatokról, városokról, országokról stb.		
	Információkeresés	Információkeresés jeles történelmi személyekről. Gyermeklexikon használata	Gyűjtőmunka. pl.: az erdő szintjei, élőhelyek stb. Atlasz használata.	Képek keresése könyvekből órai feladatokhoz, pályázatokhoz	
	Ismeri korosztályának szépirodalmát	Könyvajánló, az olvasókönyvben szereplő műrészletek alapján.		Rajzolás olvasmányélmény alapján.	Rendszeres könyv kölcsönzés a napközi időtartama alatt. Meseolvasás, regények, regényrészletek felolvasása.
A fejlesztés elvárt közös eredményei:		Ismerje és alkalmazza a könyvtárhasználat szabályait és a könyvtári viselkedés normáit.			

Keresztterv 5-6. évfolyam

Ismeret	Tantárgy					
	közösségi nevelés	magyar	történelem	matematika	technika és tervezés	rajz és vizuális kultúra
Közös célok az információs műveltség területén	Olvasási igény és az irodalmi műveltség szélesítése. Kézikönyvtár ismerete, használatának megalapozása. Helyesírási szótár, szabályzat és portál biztos használata. Könyvtártípusok megismerése.					
Információs intézmények, könyvtárak: könyvtártípusok	Látogatás a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtárban	A kultúra helyszínei. Az iskolai könyvtár raktári rendje. Keresés az iskolai könyvtár állományában.				
Információforrások - információ- és forráskeresés		Az információkeresés alapvető technikái. Kézikönyvtár: szótár és lexikonhasználat. Helyesírási szótár és szabályzat, Értelmező kéziszótár használata. Nyomtatott és digitális szótárak használata. Könyvtárismereti foglalkozás. Irodalmi atlasz és térkép használata. Vázlatírás.	Kódexkészítés. Könyvnyomtatás. Információk gyűjtése képi és tárgyi forrásokból megadott szempontok szerint történelmi szereplőkről, korszakokról, ruházatról stb. Beszámoló készítése.	Szöveges feladatokból releváns információk kiválasztása. Adatokat, táblázatokat és diagramokat tartalmazó források felkutatása. A táblázatok adatainak értelmezése és ábrázolása.	A közlekedés fejlődése, találmányok és feltalálók a közlekedéstörténetben: információgyűjtés, rendszerezés	Információgyűjtés művészeti korszakokról, stílusokról és alkotásokról. Gyűjtőmunka pályázatokhoz.
Olvasásfejlesztés	Beszélgetés könyvekről, könyvajánlás. Szépirodalmi szövegek felhasználása nevelési célok eléréséhez.	Olvasásnépszerűsítő program. Könyvajánlás, könyvismertetés szabályainak megismerése, könyvajánlás készítése.	Történelmi olvasmányok. Könyvajánlás, könyvismertetés.			Karakterek rajzolása olvasmányélmény alapján.
A fejlesztés elvárt közös eredményei:	Önállóan használja az alapvető kézikönyveket. Segítséggel különböző gyűjtőmunkához információt keres.					

Keresztтанterv 7-8. évfolyam

Közös célok az információs műveltség területén	Tantárgy							
	magyar	fizika / kémia	matematika	digitális kultúra	idegen nyelv	etika	vizuális kultúra	történelem / állampolg. ism.
	Az önálló tanulási és információkeresési és felhasználási képesség fejlesztése. Ismeretek szintetizálása.							
Információforrások: dokumentumtípusok	Szöveg, hagyományos szöveg, digitális szöveg, lineáris szöveg, nem lineáris szöveg	Gyűjtőmunka, tablókészítés, beszámoló:			Szótárak. Egynyelvű és többnyelvű szótárak a nyelvtanulásban			Egyéni és csoportos képességfejlesztő feladatok (pl. forrás, kép, ábra, grafikon, diagram elemzés).
Információ és forráskeresés	Az európai kultúra kialakulása: A könyvnyomtatás. A történelmi traumák megjelenése az irodalmi alkotásokban. Verseskötetek fajtái. Keresés verseskötetben.	Fizikusok, fizikai problémák. Beszámoló egy, a saját települést érintő környezetvédelmi kérdés kémiai vonatkozásairól. Elektronikus könyvtár, online enciklopédia használata.	Lényegkiemelés, kulcsszavak kiválasztása matematikai feladatok megoldása során.	Információ, információs társadalom. Hitelesség.	AI alkalmazása a nyelvtanulásban	Etikai kérdések felvetése a virtuális tevékenységgel, a média-tartalmakkal kapcsolatban. Az információ hitelességének vizsgálata.	Információgyűjtés művészeti korszakokról, stílusokról és alkotásokról. Gyűjtőmunka pályázatokhoz.	Információgyűjtés művészeti korszakokról, stílusokról és alkotásokról. Tanórán kívüli információszerzés és gyűjtőmunka produktumainak bemutatása
Információ- és forráshasználat	Manipuláció és hitelesség.		Tervezés, ellenőrzés, önellenőrzés igényének kialakítása.	Hogyan készítsünk jó tantárgyi prezentációt?				Médiahasználat, digitális kompetenciák.
Olvasásfejlesztés	Az irodalmi műfajok sokszínűsége. Szórakoztató irodalom.					Könyvajánlás, etikai problémák megbeszélése irodalmi források alapján.	Művészeti szakirodalom keresésének ismerete.	Történelmi olvasmányok. Könyvajánlás, könyvismertetés.
A fejlesztés elvárt közös eredményei:	Önállóan keres információt a könyvtárban és online. A források etikus használatára törekszik.							

Kereszttanterv középiskola

Közös célok az információs műveltség területén	Tantárgy				
	magyar	történelem	állampolgári ismeretek	Digitális kultúra	idegen nyelv
	Ismerje és alkalmazza az információkeresési és használati technikákat és szabályait.				
információforrások	Meg kell tanulniuk kiválasztani a fontos, értékes adatokat és ismereteket, azt is, hogy ezen adatokat és információkat etikusan és kritikusán használják, építsék be tudásukba. Önálló jegyzetelés, lényegkiemelés, vázlatírás.	Önállóan tud használni általános és történelmi, nyomtatott és digitális információforrásokat (tankönyv, kézikönyvek, szakkönyvek, lexikonok, képzőművészeti alkotások, könyvtár és egyéb adatbázisok, filmek, keresők);	A tanuló információk gyűjtéséhez és rendszerezéséhez használja a könyvtári dokumentumokat és az internetet, a beszámoló egy részéhez digitális tartalmakat készít. Az önálló és a társas tanulás folyamatában tanári segítséggel körültekintően választja ki az ismeretforrásokat, ha szükséges, tanácsot kér vagy tanácsot ad a médiahasználatról.	Ismeri és alkalmazza az információkeresési stratégiákat és technikákat, a találati listát a problémának megfelelően szűri, ellenőrzi annak hitelességét. A hozzáférési jogosultságok elemzése az adatbázisokban, például az iskolai elektronikus naplóban, digitális könyvtárban, online enciklopédiában	szótárfajták, szótárhasználat: egynyelvű és többnyelvű szótárak a nyelvtanulásban (nyomtatott és digitális)
információ- és forráshasználat					Internetes kutatás és beszámoló
információ- és forráskeresés	Digitális eszközök ésszerű, gondolkodásukat segítő, etikus használata. Az internet, mint hiteles adatforrás: plágium, adatvédelem. Az előadás szemléltetésének módjai: bemutató, prezentáció.	Források elemzése. A tanuló információk gyűjtéséhez és rendszerezéséhez használja a könyvtári dokumentumokat és az internetet. Az önálló és a társas tanulás folyamatában tanári segítséggel körültekintően választja ki az ismeretforrásokat.	Médiahasználat (könyvtár, internet, sajtó): fogyasztóvédelmi esetek gyűjtése és esetmegbeszélés keretében történő feldolgozása. Forráselemzés és forrásfeldolgozás keretében a biológiai diverzitást veszélyeztető tényezők, a legsúlyosabb környezetvédelmi kockázatok összegyűjtése és ábrázolása prezentáció formájában	Többszemponútú, hatékony információkeresési feladatok megoldása más tantárgyak tananyagához kapcsolódó témában A hozzáférési jogosultságok elemzése az adatbázisokban, például az iskolai elektronikus naplóban, digitális könyvtárban, online enciklopédiában	új szavak jelentéséről, eredetéről, szinonimáiról a magyar és a német nyelv eredetéről, a különböző nyelvcsaládokról a dialektusokról kedvenc pop dalom érdekes szófordulatai. AI alkalmazások a nyelvtanulás hatékonyabbá tételére.
olvasásfejlesztés	Könyvajánlás, ismertetés. Irodalom és média kapcsolata.	Történelmi regények. Tematikus könyvajánló PL.: holokausz			Osztálykönyvtár. Könnyített olvasmányok értékelése, ajánlása.
A fejlesztés elvárt közös eredményei:	A tanulók legyenek képesek egy-egy témában az információs problémamegoldás feladatát önállóan végrehajtani.				